

Шевяков Максим Олександрович,
старший викладач кафедри
адміністративного права, процесу
та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВІ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ЗА ст. 139 КУпАП

Варто почати з того, що останнім часом загострилася проблема безпеки дорожнього руху. На автомобільному транспорті через численність і рухливість транспортних засобів проблеми забезпечення безпеки руху є найбільш актуальними. Спостерігається тенденція до стрімкого погіршення дорожнього покриття, що потребує невідкладних заходів реагування. У зв'язку з цим по всьому світу питанню безпеки на дорогах відводиться особлива роль.

На нашу думку, в Україні досі зберігається успадкована ще з радянських часів система управління безпекою дорожнього руху, в основі якої лежать карально-репресивні функції, які здійснює Національна поліція України. У той же час у розвинених країнах світу основна увага приділяється технічному регулюванню питань безпеки дорожнього руху та освітній діяльності, роботі з цільовими групами учасників дорожнього руху та забезпечення якості автомобільних доріг.

Ми вважаємо, що сучасні знання і погляди на проблему безпеки автотранспорту, безпеки дорожнього руху та відповідальності за пошкодження автомобільних доріг дозволяють зробити висновки у сприйнятті та розумінні проблеми, тобто відбувається зміна парадигми безпеки дорожнього руху. Внаслідок цього безпека автотранспорту та безпека дорожнього руху є серйозною соціально-економічною проблемою.

Також важливим є те, що сутність дорожнього руху слід визначити як законодавчо регламентовану сукупність суспільних відносин, які виникають, розвиваються, видозмінюються в зв'язку із переміщенням автомобільними дорогами людей і вантажів. Можна назвати такі ознаки, що можуть бути закладені в основу визначення сутності дорожнього руху: він являє собою сукупність різноаспектних суспільних відносин; врегульований правовими нормами різної юридичної сили; такі суспільні відносини виникають, знаходять свій розвиток і видозміну в зв'язку з необхідністю переміщення людини та вантажів; таке переміщення відбувається в чітких просторових межах - автомобільними дорогами [1, с.24].

В даному аспекті надзвичайно важливим в даному контексті є визначення відповідальності за пошкодження автомобільних доріг, вулиць, дорожніх споруд, адже навмисна протиправна діяльність може потягнути за собою надзвичайно жахливі наслідки.

Законодавчим підґрунтям даної проблематики є Кодекс України про адміністративні правопорушення, а саме стаття 139 [2].

Суб'єктами правопорушень, передбачених статтею 139 КУпАП, є як посадові особи, відповідальні за технічний стан, обладнання, експлуатацію транспортних засобів, утримання автомобільних доріг та вулиць, так і громадяни, а також громадяни – суб'єкти господарської діяльності.

Пошкодження припускає протиправне погіршення якості предметів (їх деталей, обладнання й ін.) або приведення їх у часткову непридатність, що веде до втрати ними частини свого цільового призначення. Пошкодження може бути вчинене різними способами (крім загальнонебезпечного – вибухи залізничних переїздів, віадуків тощо, підпал шляхових споруд, – що тягне за собою кримінальну відповідальність). Розмір шкоди, заподіяної пошкодженням об'єктів, зазначених у статті, для кваліфікації діяння значення не має.

Основними нормативно-правовими актами, що регулюють суспільні відносини в цій сфері, є Закон України «Про дорожній рух», Правила дорожнього руху, Єдині правила ремонту і утримання автомобільних шляхів, вулиць, залізничних переїздів, правила користування ними і охорони.

Так, п. 32.1 Правил дорожнього руху визначено перелік питань в сфері безпеки дорожнього руху, що потребує узгодження з Державтоінспекцією (відповідним підрозділом Національної поліції), а саме: розміщення в смугах відведення автомобільних доріг або червоних лініях міських вулиць і доріг та їх штучних спорудах кіосків, павільйонів, рекламоносіїв, пересувних торговельних пунктів, а також на прилеглих територіях, будинках, спорудах – адміністративних приміщень підприємств, установ та організацій, місць торгівлі та надання послуг; маршрути та перелік доріг, на яких може проводитися навчання водінню транспортними засобами; умови та порядок руху колон у складі більш як понад 5 механічних транспортних засобів [3].

Посадові особи дорожніх, будівельних та інших організацій зобов'язані вжити заходів до позначення на дорогах місць провадження робіт дорожніми знаками, пристроями, що обгороджують і направляють, а в темний час доби і в умовах недостатньої видимості – сигнальними вогнями, передбаченими чинними нормативами.

Залишені на шляху дорожні машини, будівельні матеріали, конструкції тощо мають бути позначені відповідними дорожніми знаками, пристроями, що обгороджують і направляють, а в темний час доби і в умовах недостатньої видимості – червоними або жовтими вогнями.

Після закінчення робіт особа, відповідальна за їх провадження, має негайно усунути створені цими роботами перешкоди і привести дорогу в

стан, що забезпечує безперешкодний і безпечний рух транспортних засобів і пішоходів.

Особа, яка створила перешкоду для руху, має негайно вжити заходів для її усунення, а якщо це неможливо – заходи для попередження інших учасників руху.

Забороняється будь-кому знімати, загороджувати, пошкоджувати, самовільно встановлювати дорожні знаки, світлофори й інші технічні засоби організації руху [4, с.143].

Зазначимо, що як і інші статті, що визначають відповідальність за порушення нормативів у сфері безпеки дорожнього руху, що призвели до ДТП, правопорушення, передбачені статтями 139 КУпАП, не передбачає відповідальності за спричинення ДТП, що призвели до завдання тілесних ушкоджень легкого ступеня тяжкості. Враховуючи те, що дані правопорушення не передбачають кримінальної відповідальності, пропонуємо закріпити її у КУпАП.

Отже, пропонуємо статтю 139 КУпАП доповнити частиною третьою, яка закріпить відповідальність за порушення, передбачені частиною першою цієї статті, що спричинили тілесні ушкодження легкого ступеня тяжкості.

1. Скороходов Д.А. Проблемы безопасности транспорта. за ред. Д.А Скороходов, А.Л. Стариченков. Транспортная безопасность и технологии. 2005. №2(3). С.24–27.

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Відомості Верховної Ради України. Кодекс від 07.12.1984 року в редакції від 17.03.2021 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10/conv#n1188> (дата звернення 15.05.2021)

3. Про Правила дорожнього руху : Постанова Кабінету Міністрів України від 10 жовт. 2001 р. № 1306. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 41. Ст. 1852.

4. Державний науково-дослідний інститут МВС України: завдання, дослідження, проблеми: довідник. ДНДІ МВС України, упорядник Криволапчук В.О. та ін., Київ. 2015. 204 с.